

Н.І.Веренчук  
заступник директора з навчально-  
виховної роботи Кам'янець-  
Подільського позашкільного  
навчально-виховного об'єднання

### **Організація освітнього процесу в рамках інноваційної діяльності закладів освіти**

Сучасна освіта тривалий час перебуває у стані неперервного організаційного реформування. Постає необхідність докорінної зміни освітньої парадигми в умовах Нової української школи. Перш за все, перед школою постає завдання забезпечити формування у вчителя сучасного покоління нових форм мислення та поведінки у суспільстві, які припускають уміння прогнозувати і планувати, мислити творчо, свідомо, бути конкурентоспроможною. Тільки інноваційна за сутністю освіта може виховувати людину, яка живе за сучасними інноваційними законами глобалізації. Основою управлінської діяльності в контексті інноваційної діяльності освітнього закладу є стратегічне управління.

Стратегічне управління – це реальний інструмент підвищення ефективності управління навчальним закладом. До принципів стратегічного управління слід віднести:

- принцип ресурсно та матеріал збереження;
- проектно-моделюючий характер освітньої діяльності;
- науковість освітнього процесу;
- гуманоцентричні орієнтації управлінської діяльності.

Гуманоцентричний підхід передбачає введення в управлінську діяльність цінностей демократизму та гуманізації відносин, побудови їх на засадах педагогіки співробітництва та демократизму. Саме цьому сприяє швейцарсько-український проект «Розвиток громадянських компетентностей» (DOCCU) в рамках реформи освіти, розвитку НУШ та розбудови нової демократичної школи.

Гуманізм освіти – один із нових соціально-педагогічних принципів, який відображає спрямованість розвитку освіти на гуманні стосунки в суспільстві як загальнолюдську цінність. Інноваційна діяльність педагогів стає на сьогоднішній день основним напрямом реалізації реформ в освіті і одним із суттєвих напрямів переходу до моделі інноваційного розвитку Нової української школи. Це визначає ключові пріоритети роботи системи розвитку сучасної школи.

Основне завдання - підготувати нове покоління педагогів, зорієнтованих на цінності сучасного інформаційного суспільства. Успіх реформ вирішальною мірою залежить від того, наскільки вдасться підняти творчий та конкурентоспроможний потенціал педагогів. До основних напрямків інноваційних процесів в системі освіти на сучасному етапі її розвитку слід віднести:

1. Модернізацію типів та структури закладів освіти.
2. Оновлення змісту навчання і виховання:
  - розробка державних стандартів освіти;
  - впровадження концепції виховання дітей та молоді на підставі національної системи освіти;
  - здійснення профілізації та індивідуалізація освітнього процесу;
  - створення авторських навчальних програм, підручників, посібників.
3. Розробку та апробування нових педагогічних технологій: розвивального, модульно-розвивального, диференційованого навчання; алгоритмізація навчально-виховного процесу; використання методів проектування і моделювання; комп'ютерні технології навчання і управління.
4. Зміна форм і методів навчання та виховання:
  - впровадження діалогових форм спілкування суб'єктів навчально-виховної діяльності;
  - проведення лекційних, семінарських, тренінгових занять;
  - трансформування методів контролю знань та вмінь учнів;
  - запровадження індикаторів, рейтингових систем оцінювання знань.
5. Виділення оновлених технологій моделювання та проектування, які реалізуються через навчальні модулі.
6. Модернізація форм і методів управління сучасною школою, а саме:
  - підвищення значимості менеджерської функції управління;
  - утворення багатоваріативності моделей управління;
  - оновлення форм управління.

До основних принципів інноваційних процесів в системі освіти слід віднести:

1. Принципи управління інноваційними змінами стану системи освіти, які орієнтують педагогів на необхідність свідомої діяльності при переході від одного стану системи освіти до іншого. Центральною проблемою інноваційного процесу виступає зміна стану системи, в якій відбуваються інноваційні процеси.

2. Принципи переходу від стихійних механізмів до свідомо керованих, тобто принципи реформування системи освіти. Їх реалізація передбачає визначення та апробацію ефективних механізмів свідомого управління зміною змісту чи організаційних форм освіти.

Таким механізмом виступає, наприклад, створення та діяльність експериментального педагогічного майданчика.

3. Принципи інформаційного, матеріально-технічного і кадрового забезпечення інноваційних процесів. Вони передбачають облік усіх наукових аспектів забезпечення інноваційних процесів.

4. Принципи прогнозування і незворотних структурних змін в інноваційному соціально-педагогічному середовищі. Ці принципи враховують цілість інноваційного соціально-педагогічного середовища і його адаптивні можливості.

5. Принципи посилення стійкості інноваційних процесів, які характеризуються ефективністю організації і механізмом реалізації цих процесів. Важливою умовою й провідним фактором успішності процесу підготовки педагога-новатора в випереджаючий освіті є неперервна освіта, оскільки вона, по-перше, відповідає потребам і закономірностям розвитку інформаційного суспільства і є фактором формування, розвитку і постійного забезпечення сукупної культури педагога, а по-друге, адекватна специфіці педагогічної діяльності, ролі і місцю особистості вчителя-дослідника, новатора у педагогічному процесі.

Управлінська структура передбачає взаємодію чотирьох видів управлінських дій: планування у організація навчальної діяльності у керівництво у контроль.

Як правило, інноваційний процес в школі планується у вигляді концепції розвитку школи чи у вигляді програми її розвитку, а пізніше організовується діяльність колективу навчального закладу щодо реалізації цієї програми і контроль за її результатами. В управлінській діяльності слід звернути особливу увагу на підготовку вчителів до інноваційної діяльності в умовах НУШ. Основні завдання підготовки вчителів до інноваційної діяльності в системі управлінської діяльності полягають в тому, щоб:

-допомогти кожному вчителю в розвитку його ціннісних орієнтацій і гуманістичної спрямованості, які визначають загальний підхід до реалізації актуальних проблем сучасної школи;

-надати вчителю можливість усвідомити методологію вирішення професійно-педагогічних проблем, яка ґрунтується на гуманістичній парадигмі;

-розкрити перед учителем способи побудови конкретних концепцій роботи школи і самого вчителя, враховуючи своєрідність умов їх діяльності;

-віднайти разом із учителем способи реалізації концептуальних схем у досвіді діяльності;

-упроваджувати методи та принципи стратегічного управління розвитком навчальних закладів, застосовуючи новітні педагогічні технології.

А також, орієнтувати вчителя на осмислення ним результатів педагогічних досягнень, чи є він конкурентоспроможним на сучасному етапі реформування освіти. Концепція «Нової української школи» -ідеологія реформи середньої освіти.

Головне завдання кожного вчителя –кожній дитині дати доступ до якісної освіти. Успіх країни полягає в тому, щоб побудувати суспільство, де кожна дитина, незалежно від її здібностей має право на успіх у житті, на максимальне розкриття своїх здібностей.

### **Література:**

1. Антонюк О. Менеджмент в освітянській сфері: концептуальні засади / Олександр Антонюк // Персонал. –2006. –№10. –с. 58-66.
2. Березняк Є. С. Реалізація принципу демократизації в управлінській діяльності директора школи: Методичний посібник для керівників шкіл. –К., 1996.
3. Дубяга С. Підготовка майбутніх учителів до розв’язання непередбачуваних педагогічних ситуацій // Рід. шк. 2006. № 1. С. 28 – 29.
4. Концепція нової української школи [Електронний ресурс]. –Режим доступу:[http://mon.gov.ua/Новини\\_2016/12/05/konczepczyia.pdf](http://mon.gov.ua/Новини_2016/12/05/konczepczyia.pdf).–Назва з екрана.
5. Королюк С.В. Модель розвитку управлінської культури керівниказагальноосвітнього навчального закладу в системі післядипломної освіти // Імідж сучасногопедагога. - Полтава: АСМІ. - 2004. - № 10.
5. Лунячек В.Е. Алгоритм управління школою/В.Е. Лунячек. - Х.: Основа, 2005
6. Мармаза О.І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом / О.І. Мармаза.-Х.: Основа, 2004. –240 с.
7. Національна доктрина розвитку освіти / Середня освіта в Україні: нормативне-правове регулювання / за заг. ред. В.С. Журавського. –К.: ФОРУМ, 2004. –с. 121-137.
8. Хочу бути успішним керівником/упоряд.: Л. Галіцина, О. Коба. - К.: Шк.світ, 2008